N O T A T

DANSKE REGIONER

18-08-2011

Sag nr. 11/1307

Dokumentnr. 39801/11

Transaktionsomkostninger og effektivitetstab ved ny struktur

Det er almindelig anerkendt, at omlægning af strukturer indebærer betydelige *transaktionsomkostninger*, altså omkostninger, som er forbundet med overførsel af ejerskab, herunder ved organisering, tilpasning og regulering af ydelser.

I forbindelse med kommunalreformen i 2007 viste en konservativ beregning i 2005, at det kostede 1,2 milliarder at gennemføre den strukturændring. Dette er Indenrigs- og sundhedsministeriets egne beregninger, som formentlig er sat lavt. Kommunernes mulighed for at låne til finansiering af bl.a. it-engangsudgifter ved reformen blev forhøjet med 500 millioner kroner ved kommunernes økonomiaftale for 2007. Ministeriets beregning omfattede engangsudgifter til samkøring af IT-systemer, uddannelse og etablering af fælles telefoni samt flytteudgifter mv.

Endvidere vil der være engangsudgifter forbundet med fyringer og genansættelse af de regionale medarbejdere og andre kontraktuelle forpligtelser.

En samlet liste af typer af transaktionsomkostninger omfatter ifølge Deloittes erfaringer fra andre sammenlægningsprojekter bl.a.:

- Personaleadministrative omkostninger
- Flytning, møblering mv.
- Eventulle ombygninger og istandsættelser
- Projektplanlægning og gennemførelse, herunder projektledelse)
- Omstilling af medarbejdere, herunder uddannelse
- Intern og ekstern kommunikationskampagne
- Omlægning af it-systemer
- Rådighedsløn og fratrædelsesordninger
- Produktivitetstab i forbindelse med strukturændringerne

I forbindelse med retskreds- og tinglysningsreformen i 2007 blev de samlede transaktionsomkostninger estimeret til op mod 420 millioner kroner. Denne reform omfattede bl.a. sammenlægning af retskredsene – der var arbejdssted for 2.000 medarbejdere - og centralisering og digitalisering af tinglysningen.

Ved kommunalreformen i 2007 blev der samlet flyttet i omegnen af 389.000 fuldtidsansatte medarbejdere mellem amter, kommuner, stat og regioner, ifølge tal fra FLD. I dag er det alle de knap 120.000 regionalt ansatte, der er i spil.

Det er uomtvisteligt, at også en ny strukturændring vil indebære betydelige transaktionsudgifter.

Især nødvendige it-investeringer er en meget stor post. Dette sås også i forbindelse med etablering af administrative service centre i staten, hvor de estimerede engangsudgifter vedr. it udgjorde 311 millioner ud af samlet 661 millioner kroner i transaktionsomkostninger. Det handler om blandt datakonvertering og harmonisering af it-systemer og it-infrastruktur mv.

Effektivitetstab

Det er også almindelig anerkendt, at en struktur, skal have lov "at sætte sig" for at være fuldt indfaset. Regionerne har de seneste år netop indhøstet betydelige effektiviseringer efter fuldendt indfasning af den seneste strukturreform. Blandt andet har regioner effektiviseret kraftigt på indkøb og administration og regionerne har samlet specialerne, nedbragt ventelister på operationer og øget produktiviteten i driften.

Kilder:

- Regeringens beregning af transaktionsudgifter ved kommunalreformen: *Besvarelse af spørgsmål nr. 35 til lovforslag nr. L 68, som Kommunaludvalget har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 18. april 2005*: http://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/l68/spm/35/svar/163711/167387.pdf

- Deloittes rapport om domstolreformen: http://jm.schultzboghandel.dk/upload/microsites/jm/ebooks/andre_publ/deloitte/executive%20summery.pdf

- Finansministeriets rapport om etablering om administrative servicecentre i staten (ledelsesresumé)*:* http://www.fm.dk/Publikationer/2008/Administrative%20servicecentre%20i%20staten%20-%20Hovedrapport/Kapitel%201%20Ledelsesresume.aspx: